

I.

Kalevala pyhänä kirjana.

Ilman seitsenhaaraisen syon-
 bologian apua ei mitään vanhaa fysi-
 kää kirjaa voida oikein ymmärtää. Syon-
 bologia on tutkittava jokaiselta puoleltaan,
 sillä jokaisella kannella oli ~~omina~~ omin-
 takeinen ilmaisutapansa.

H. P. Blavatsky.

19

Kalevala pyhänä kirjana.

1.

Mitä Kalevala on?

Väinö? Kalevalan suuri "esille-unkesija"
Elias Lönnrot uskoi, että Kalevalassa
kuvastui esi-isäimme muinainen germaalai-
nen sivistys. Sen runoista astui elävänä esiin
kuva Suomen kansan menneisyydestä, tämän
kansan uskonnot ja elämistavoista, sen pyrkii-
myksistä, ihanteista ja sankareista. Lönnrotin
usko tarttui toisiin: Kalevalaa alettiin pitää
lähteenä Suomen kansan muinaisuuden tutkimis-
selle sekä kotona että ulkomailla. Kalevalan
mukana levisi ympäri sivistyneen maailman
Suomen kansasta maine ja kaikkialla alettiin
huomata, että tuolla kaukana Pohjolassa asuu
pieni koopikansa, joka on luonut eepoksen, jom-
moisia on harvoja maailmassa. "Miksi runollis-
nen kansa", kutki kuiskeena yfi maiden ja man-
tereitten, "miksi menneisyys silti on takanaan!"

Toiselle sivulle

(mitä Kalevala on,)

Yllä olevaan kysymykseen tulemme tässä kirjassa vastaamaan tavalla, joka luultavasti on outo ja uusi useimmille lukijoille. Tulemme heti esittämään ~~mielipiteen~~ Kalevalasta, sen syntyä ja sisäisestä arvosta, mielipiteen, joka hämmästytti sekä oppineita että oppimattomia lukijaa. Tulemme sitten kirjassamme pitkin matkaa selvittämään ja puolustamaan mielipidettämme, ja jätämme hyväntahtoisen lukijan arvostettavaksi, onnistuuko meidän vaikuttaa häntä mielipiteemme oikeudesta vai jääkö hän yhä ihmettelemään ja kukohtais pakelsumaan ~~sen~~ ylen outoa kantaamme.

Eunenkuin ainamme oman vastauksemme kysymykseen, mitä Kalevala on, tahdomme parilla sanalla muistuttaa lukijan mieleen, mitä meillä yleensä on Kalevalasta arveltu ja mikä tieteellisten tutkijain kanta kysymyksessä on.

Missä onkaan sen historian! Sankarten ja tietäjien kansa!"

Tämä valtava innostus herätti Suomen kansan vuosisataisesta unestaan. Suomalaiset tunsivat itsensä yhtenäiseksi kansaksi, koska heillä oli yhteinen menneisyys ja ~~se~~ tuon yhteisen menneisyyden mahtava muistomerkki. Kuinka luonnollista, että ~~tämä~~ ensimmäistä uskonnollis-runollista heräilyä seurasi toinen, Snellmannin valtiollis-kielellinen. Suomen kansa oppi itsensä tuntemaan ja teki paikkansa maailman näyttämöllä. Aleksanteri I:sen profetalliset sanat olivat toteutuneet: Suomen kansa oli noussut kunkunten joukkoon.

Nyt elämme toisessa ajassa. Innostus on laimennut. Kalevala ei ole enää, mitä se oli ennen. Kyllä sitä pidetään kansallisena eepoksena ja kyllä sitä kouluissa luetaan, mutta teollisella taholla se on kadottanut pätevyytensä historiallisena lähdekirjana. Kalevalassa ei kuvastukaan vanha permalainen sivistys. Lomroin usko oli Suomen suuren Elian unelmaa vain.

Kalevalassa ei kerrota mistään kadonneesta kulta-ajasta. Kalevala on runokokolma. Se kertoo kansamme onnen haaveista, siitä kesämaasta, joka elää kansan ~~mieli~~^{mieli} kuvituksessa. Se todistaa vain, mikä voimakas, mikä kuolematon laulunhenki aina on ollut Suomen kansalle ominainen.

Tätä nykyistä kantaansa tieteelliset tutkijamme perustelevat sillä, että Kalevala, kuten sanottu, on runokokolma, ei yhtenäinen eepos, joka semmoisena olisi säilynyt kansan muistissa. Kansan ~~mieli~~ on lukemisissa toisinaan, eri paikoissa, eri aikoina laulanut Väinämöisestä, Ihmisestä, Lemminkäisestä ja niiden ruo-
toista; toinen laulaja on toisesta asiasta hert-
aut, toinen toisesta. Elias Lönnrot kokoili ja keräili näitä runolauluja; hän oli ensimmäi-
nen, joka väsymättömällä innolla ja uskolla ~~keräsi~~^{samoili} Karjalan laulumaita, sai sanan
sieltä, toisen täältä, sommitteli kuuleman-
sa yhteen ja rahensi runoista kokonaisuuden.
Mutta ennen häntä ^{Forstman, Lencqvist, Samander, Becker} Topelius vanhempi y. m.
olivat tehneet, oli ~~ain~~^{enimmäkseen} ollut ~~y~~ hajanaisia val-
mistustyötä. Mutta Lönnrotin jälkeen on teh-

4)
ty uusia keräilymatkoja ja ~~ennen kaikkea~~ tieteellisesti tarkatun Lönnrotin käsikirjoitusta ja muistiinpanoja ja pärtty siihen lopulliseen selvyyteen ja varmuuteen, mikä nyt on valittu Kalevala tutkimukseen. Lönnrot oli itse viimeinen suuri runojen laulaja. Hän oli niin kalvalaisen hengen läpäisemä, että hän kykeni siihen, mihin ei kukaan ennen häntä ollut kyennyt: luomaan ^{mieltä} ehtenäisen seppöksen kaipa näisistä runokatkelmista. Hän upponut Suomen kansan henkeen, itseään unohtaen, siinä määrin, että hän - Eino Leinon sanoilla - oli silloisen Suomen itsenäistymään tullut kansallisen henki." Kalevala oli sentähden hänen työtänsä, vaikkei hän ollut runojen tehijä.

Tarkempi tutkimus on myös paljastanut, että Kalevalan runot eivät ole yhtä vanhoja, eivät samalta alkuajalta. Toiset ovat pakanallisia, toiset kristittyiltä ajalta; viimeinen - 50:s runo - esim. on varmasti kristillinen. Näin ollen on mahdotonta jättää Kalevalaa kaukaisen menneisyyden historialliseen muistokonekseen. Tietysti siinä näkyy järkeä Suomen kansan elämästä ja ennen kaikkea sel-

5) via pürteitä kansan uskonnollisesta eli pa-
remmin sanoen taikauskoi-^{renollisesta} eli
mankutsomuksesta, mutta nämä pürteet eivät
kuvasta ^{puhdasta pakanallista} ~~maarellista~~ ~~historiallista~~ vielä vähen-
~~miä~~ ~~historianta~~ ~~ta~~ aikaa, vaan kuulu-
vat ^{pakanuuden ja kristinuskon väli-aikaan, josta miti Kalevalan} ~~Suomen~~ ~~kansan~~ ~~elämään~~ ~~kaikkis-~~
~~ihailumme, se on tutkimuksen valossa katottuna, renollisista rehoit-~~
~~on~~ ~~etupaassa~~ ~~pakanalliseen~~ ~~aikaan.~~
~~tun kristinuskon,~~ ^{fonten prof. K. Kojon sanoo.}

Onpa askeittain lausuttu semmoi-
nenkin väite, ettei Kalevalan ^{sisällis} runot oikeas-
taan ole Suomen kansan ^{että} hengen tuottoa, vaan
germaanilaista lahjatavaraa. Lännestä päin
tuli tänne kuninkaita ja sankareita. He
toivat mukanaan runoja ja lauluja muinai-
sista ~~tiestä~~ ~~ji~~ ~~heistä~~ ~~itöistä~~ ~~sepitettyä~~
runoelmia. Kalevalan sankarit ~~taten~~ ~~eivät~~ ~~ole~~
olleet suomalaisia, vaan vieraita viikinkoja,
ja Suomen kansan ^{tiestä} haaveet ovat ~~muun-~~
~~ta~~ ~~kotoisin,~~ ~~ei~~ ~~kansamme~~ ~~sydämeä.~~ # Värs!
~~heidin~~ ~~ja~~ ~~ystävien~~ ~~sitä~~ ~~jos~~ ~~tämä~~ ~~olisi~~ ~~totta,~~ ~~olisi~~ ~~todella~~
~~lounrotin~~ ~~työ~~ ~~tehty~~ ~~jotenkin~~ ~~tyhjänä.~~ ~~Itä-~~
~~nat~~ ~~näky~~ ~~me~~ ~~ohsovat~~ ~~selvoin~~ ~~vain~~ ~~haajastuk-~~
~~sa,~~ ~~uskomme~~ ~~ja~~ ~~toivomme~~ ~~vain~~ ~~pettävää~~ ~~harkaa.~~
~~Vaikeiden~~ ~~saisi~~ ~~sydämemme~~ ~~huutaa:~~ ~~kuk~~ ~~enän~~
~~kykenee~~ ~~haavoja~~ ~~parantamaan?~~ ~~onko~~ ~~mies~~

toiselle sivulle (ruudelle riville)

~~Kos~~ Kas siinä lyhyesti esitettynä te-
teellisen tutkimuksen tällaiset saavutukset, jos
se todella jätisivät paikkansa, olisi Lönnrotin työ
syvemmin katsottuna tehty jotenkin tyhjäksi. Jällellä
oli ~~siis~~ hänen Kalevalan vain runokokonnan
kaunis muoto ja taiteellinen sommitelu, ja Kale-
valan kansallinen merkitys kuuluisi jo mennei-
syyteen: se teki tehtävänsä viime vuosisadan heä-
lystyössä, nyt se voidaan asettaa hyllylle muinais-
muistojen joukkoon.

Mitä tästä sanovat ^{isi} Kalevalan todellai-
set ihailijat ja Suomen kansallisaatteen ystävä?
Mihin joutuivat heidän ihanat näkynsä ^(kansa) Suome-
muinaisesta kulttuurista, mihin heidän haaveensa ja
heidän toivonsa Suomen tulevaisuudesta? Oache-
voden saisi j. n. e.

6) Tä missään, joka loisi ^{minua} ~~meitä~~ mutta uokoa? ^{# Väinö!}
~~Uuden tarvitanko tällaisesta?~~
Eikö Kalevala itse kelpaa tähtäriksi? Eikö
taudin parantajia voisi löytää sieltä, onista
itse taatikin on keksitty? Jos Kalevala tie-
tee lisäksi analysoituna kumoa ^{kansallista} ~~meidän~~
haaveemme, ehkä se toisella tavalla ana-
lysoituna paljastaa onille totuuden haaveiden
takaa! Ehkä Kalevala on kokonaan toisen-
lainen kirja kuin oniksi tiedemiehet ovat
sitä luulleet. Ehkä se on verrattavissa nii-
hin kirjoihin maailmankirjallisuudessa, joita
kutsutaan pyhäiksi. Ajatellaamme vähän.
Jos Kalevala tällaisenaan olisi ollut ole-
massa pakanallisena aikana, minkäläi-
sen arvossa Suomen kansa olisi sitä pitänyt?
Eikö kansa siinä olisi nähnyt itseään kuin ku-
vastimessa, ^{nähnyt} paraimmat pyrkimyksensä, ikkui-
simman itsensä? Eikö se Kalevalasta olisi
hakenut ^{miehilleen} lohdutusta ja neuvoa, sydämelleen
iloa, tunnoilleen rauhaa? Epäilemättä, Kale-
vala olisi ollut sille kallein aarre, isien pyhä
perintö. Kalevala olisi ollut sille raamattu,
pyhä kirja.

Toiselle sivulle

Nyt on meidän vuoromme astua näyttämölle. Nyt me, jotka näemme Kalevalassa semmoista, mitä toiset eivät vielä ole aavistaneet, jotka uskomme jättävämme kädessä hea-roja parantavan voiteen, jotka uskomme Kalevalasta sitä, mitä se itse Väinämöisestään uskoi, nyt me saamme korottaa äänemme ja huutua omallekin sydämellemmme: „ole rauhaan! Mitään ei ole menetetty, sillä mitään ei ole vielä ollut löydettyänsäkään. Eivät edes tieteelliset saavutukset vielä ole lopussa. Vielä tulhaan tekemään huomiotte ja löytöjä, jotka kumoovat nykyisiä johtopäätöksiä. Mutta mitä niistä! Kalevalan todellinen arvo on toisella. Sen todellinen arvo on sen omassa salatussa sisällyksessä.”

Ja kun nyt tahdomme esittää meidän ja oudon mielipiteemme Kalevalasta saatamme syyttä hyppä, ajatellen tutkimuksen kansalliseen sydämemme riehemia haaroja: tarvitaanko meitä niitä parantamaan? Eikö Kalevala itse j. n. e.

7/ ja jos niin olisi ollut silloin, miksi emme nyt saisi asetta samalle kannalle? Miksi emme nyt lähestyisi Kalevalaa pyhäni kirjana? Miksi emme nyt sitä tutkisi toisella tavalla kuin tavallista kirjaa?

Onhan uudesta testamentista väitetty, että sen historiallinen pätevyys on kovin hataraa. Jeesuksen olemassaoloakin on epäilty. Mutta onko tämä vähentänyt uuden testamentin henkistä arvoa? Onko se syönyt kristikunnan epätoivoon? Ei ollenkaan. Kristikunta ei ole ushossaan järkkynyt. Se usko Jeesukseen, koska uusi testamentti hänestä todistaa. Ja miksi uusi testamentti hänestä todistaa? Siksi että se on elävä kirja. Paras vastamyöky on lukea uutta testamenttia. Kukaan sitä lukee ei niinkuin renäkäis kriitikko, joka etsii historiallisia heikkouksia, vaan — ihmisenä, joka vilpittömästi etsii totuutta, minkä kirja mahdollisesti voi antaa, silloin ~~se~~ uusi testamentti itse puhuu puolestaan. Silloin kristitty tunnustaa sydän riemua uskuun: Testamentti on pyhä, sillä se avaa henkisen näköni; Jeesus on elävä, sillä hän herättää mielen.

8/
Elämä.

Entä jos nyt Kalevalan laita olisi sama? Jos sekin olisi pyhä kirja sille, joka oikeas-
ta hengessä osaisi sitä lukea?

Niin, — niin ^{meidän} ~~meidän~~ tekisi ^{omni} mieleni
väittää, ja sitä seikka olisi hieman tarkastettava.
Olisi saatava selville, missä merkityksessä Ka-
levala voisi olla "pyhä kirja".
